

Zdzisław Kaszewski

Madęły, gm. Pątnów, woj. sieradzkie,
st. 1

Informator Archeologiczny : badania 22, 41-42

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Na podstawie analizy materiału ceramicznego oraz cech obrządku pogrzebowego należy utrzymać wcześniejsze datowanie cmentarzyska na III-IV okresu epoki brązu. Natomiast materiał pochodzący z jamy nr 25 nie pozwala określić przynależności kulturowej i chronologii osady.

Materiały znajdują się w Muzeum Okręgowym w Częstochowie.

Badania będą kontynuowane.

**Maciejowice,
woj. śledzieckie,
st. 1**

Polska Akademia Nauk Instytut Historii Kultury Materialnej Zakład Epoki Metali w Warszawie

Badania prowadziła dr Małgorzata Mogielnicka-Urban. Konsultował doc. dr hab. Jan Dąbrowski. Finansował WKZ w Śledzicach. Ósmy sezon badań. Cmentarzysko grupy mazowiecko-podlaskiej kultury łużyckiej z IV-V okresu epoki brązu i wczesnej epoki żelaza.

Przekopano ok. 194 m², odkrywając 83 obiekty sepulkralne: 5 grobów jamowych, 68 popielnicowych, 1 skupisko kamieni oraz 2 zespoły i 7 pojedynczych naczyń niezawierających kości. Groby jamowe były kołate w planie i nieckowate w przekroju. W dwóch zarysowały się ślady jam grobowych. We wszystkich wystąpiły drobne fragmenty ceramiki. W 10 grobach popielnicowych zaobserwowano zarysy jam. Tylko dwa z nich były jałowe, a w pozostałych stwierdzono drobne przepalone kości, nieliczne fragmenty ceramiki, krzemienie i fragmenty skorodowanego przedmiotu żelaznego. Większość popielnic była nakryta plackiem lub misą, rzadziej innym naczyniem. Przystawki wystąpiły obok popielnic w 4 grobach, a w popielnicy w jednym. W popielnicach 19 grobów znaleziono, na ogół wśród kości, drobne przedmioty metalowe, przeważnie kółka lub skręty z drutu brązowego. W 12 innych stwierdzono ślady po niezachowanych przedmiotach brązowych, w 14 krzemienie, a w 1 nieokreślony przedmiot kościelany. Krzemienie są często przepalone lub mają patynę ogniową. Skupisko kamieni było nieregularne w planie i profilu, silnie wydłużone po linii północ-południe, i zawierało stosunkowo dużo fragmentów ceramiki i krzemieni. Naczynia niezawierające kości i ich zespoły znajdowały się w stosunkowo znacznej odległości od sąsiednich grobów, sytuując się na ogół na poziomie ich dolnych partii lub poniżej nich. Były to przeważnie czepaki, kubki i amforki małych rozmiarów. Obiekty na cmentarzysku występowały w skupiskach, w 3 poziomach i nieraz nawarstwiały się na siebie. Potwierdzono wschodnią i zachodnią granicę nekropoli i rozpoznano lepiej jej partię północno-wschodnią.

Badania będą kontynuowane.

**Madety, gm. Pątnów,
woj. sieradzkie,
st. 1**

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadził mgr Zdzisław Kaszewski. Finansował WKZ w Sieradzu. Dwunasty sezon badań. Cmentarzysko górnośląsko-małopolskiej grupy kultury łużyckiej z V okresu epoki brązu i z okresu halsztackiego C (900 - 850 p.n.e.).

Badania koncentrowały się w zachodniej części stanowiska. Zbadano obszar o powierzchni 600 m², na którym odkryto 45 grobów ciałopalnych o zróżnicowanym obrządku pogrzebowym.

Typ I - 12 grobów. Przepalone kości ludzkie, ułożone w popielnicy w układzie anatomicznym (groby: 418, 425, 441, 455) lub przemieszane (groby: 417, 419, 421, 428, 433, 445, 450, 456), wypełniały popielnicę prawie pod samą szyjkę. Popielnice ustawione były w nieckowatych jamach wypełnionych czarnławoszarym piaskiem, rysują się wyraźnie na tle warstw żółtawego żwiru. Groby: 421 i 445 miały obstawę kamienną. Przystawki umieszczone były bezpośrednio w sąsiedztwie popielnicy. Rzadziej wkładano je razem z ozdobami stroju do jej wnętrza na przepalone szczątki ludzkie. Nakrywanie popielnic płaskimi kamieniami lub misą stwierdzono w grobach: 433, 441, 445, 455.

Typ II, odmiana a - 4 groby. Część przepalonych kości ludzkich w popielnicy, a resztę rozsypano między popielnicą a przystawkami (groby: 432, 438, 448, 454).

Typ II, odmiana b - jeden grób. Przepalone kości ludzkie częściowo w popielnicy, a resztę rozsypano w jamie grobowej wzdłuż osi północ - południe. Popielnica i przystawki umieszczone były w północnej części jamy grobowej.

Typ III, odmiana b - jeden grób. Odmianę tę reprezentuje grób nr 423. Różni się od typu II, odmiana b, tym że przepalone kości ludzkie były przemieszane ze szczątkami stosu, natomiast przystawki umieszczone zostały w południowej części jamy grobowej.

Groby jamowe. typ IV - 5 grobów. Przepalone kości ludzkie tworzyły podłużne skupiska wzdłuż osi północ-południe (groby: 427, 434, 447, 451, 453). Wśród przepalonych kości

znajdowały się fragmenty celowo potłuczonych naczyń. Groby: 427 i 453 miały prostokątne obstawy kamienne zbudowane z jednego rzędu kamieni narzutowych.

Typ V, odmiana a - 10 grobów. Przepalone kości ludzkie i fragmenty potłuczonych naczyń zostały złożone do jamy grobowej w oddzielnych skupiskach, często w znacznej odległości (groby: 422, 431, 437, 442, 443, 445, 452, 457, 460). Obstawę kamienną kształtu owalnego z dwóch rzędów kamieni narzutowych posiadał grób 442.

Typ V, odmiana b - 3 groby. Odmiana ta różni się od wyżej opisanych tym, że przepalone kości ludzkie były przemieszane ze szczątkami stosu.

Typ VI - 8 grobów. Przepalone kości ludzkie przemieszane z fragmentami celowo potłuczonych naczyń zostały zsypane do jamy grobowej i rozrzucone po całej jej powierzchni (groby: 424, 426, 429, 436, 444, 446, 459, 461). Owalne obstawy kamienne zbudowane z jednego rzędu kamieni narzutowych miały groby: 421, 461.

Typ VII - 1 grób. Pochówek tego typu reprezentował grób 440. Grób zawierał tylko przemyte kości ludzkie, złożone w niewielkich rozmiarów nieckowatej jamie.

Wyposażenie grobów w naczynia waha się od 2 do 7 naczyń. W 3 grobach popielnicowych i w 2 grobach jamowych wśród przepalonych szczątków ludzkich odkryto niewielkich rozmiarów spiralne zawieszki z brązu.

W dwóch grobach jamowych, będących prawdopodobnie pochówkami młodocianych osobników, wśród przepalonych szczątków ludzkich odkryto grzechotki z gliny.

Masanów, gm. Sieroszewice,
woj. kaliskie,
st. 9

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej
w Kallszu

Badania prowadził mgr L. Ziąbka z MOZK w Kallszu przy współpracy mgr B. Maryniaka z BBIDZ w Kallszu. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kultury łużyckiej z III okresu epoki brązu.

Stanowisko położone jest na wydmy w dolinie rzeki Gnili Barycz, po jej wschodniej stronie. Odkryte zostało w 1988 r. w ramach AZP (obszar 70-38). Przebadano teren o powierzchni 287,5 m², eksplorując 27 grobów płaskich, w tym 26 ciałopalno-jamowych i 1 popielnicowy. Groby zalegały na głębokości od 20 do 30 cm. Zarysy jam w większości zbliżone były do owal, w przekroju do niecek o różnej miąższości od 20 do 50 cm. Osie podłużne zorientowane były wzdłuż linii NW na SE i W na E. Niektóre z grobów posiadały owalne bruku kamienne lub fragmentarycznie zachowane obstawy. Większość obiektów nie posiadała żadnych obwarowań kamiennych. W grobach odkryto głównie dość silnie rozdrobnione fragmenty ceramiki, przedmioty krzemienne (wykonane wyłącznie z krzemienia bałtyckiego) i stosunkowo nieliczne wyroby brązowe, w postaci grotu do strzały, szpili z główką rozklepaną i zawiniętą w uszko i 2 półwytworów. Wśród zabytków krzemienianych na uwagę zasługuje stosunkowo duża ilość luszczeń i dwa grociki sercowate znalezione w grobach 8/88 i 11/88. Jednym z najciekawszych obiektów był grób 18/88 (symboliczny) zbudowany z owalnej jamy grobowej i trzech poziomów kamieni polnych ułożonych w kształcie zbliżonym do owala. Materiał ceramiczny w postaci pucharku na pustej nóżce, fragmentów ceramiki i przedmiotów krzemienianych wystąpił na poziomie pierwszej warstwy kamieni.

Badania będą kontynuowane.

Mąkolce, gm. Wola Krzysztoporska, woj. piotrkowskie, st. 3 - patrz okres halsztacki.
Mikołajów, gm. Osiek, woj. tarnobrzeskie, st. 1 - patrz okres halsztacki.

Mikowice, gm. Namysłów,
woj. opolskie,
st. 1

Instytut Śląski w Opolu

Badania prowadziła mgr Elżbieta Kłosińska przy współpracy mgr Barbary Butent-Stefaniak, mgr Bogusława Maryniaka i mgr Wojciecha Tesarczyka. Konsultację naukową sprawował prof. dr hab. Bogusław Gediga. Badania finansowane przez RPBP, Uniwersytet Wrocławski. Kontynuacja badań przedwojennych. Drugi sezon badań. Cmentarzysko kurhanowe ze starszego i środkowego okresu epoki brązu. Znalaziska ceramiki neolitycznej.

Pragnąc zakończyć eksplorację cmentarzyska "zachodniego" rozpoczęto prace na pozostałych kopcach stanowiska - kurhanach 16 i 19. Po wycięciu młodnika i dokonaniu pod kątem planu warstwiczowego szczegółowych pomiarów, rozpoczęto eksplorację obu kopców. Przyjęto takie same jak w roku ubiegłym założenia metodyczne eksploracji. W kurhanie 16 nie stwierdzono jamy grobowej i pochówku. W kurhanie 19 natomiast odkryto w przybliżeniu trójkątną